

LIST IZLAZI TJEDNO. GODISNJA PRET-
PLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VII. BROJ 26.
SIBENIK, 28. lipnja 1936.

RUKOPISI SE NE VRACAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.

Socijalni dan

Neka pitanja su važna i sud-
bonosna. Važnija i sudbonosnija
od ostalih. Ona ne govore nego
vape i kriče po svom riješenju. I
slozićemo se svi, ako rećemo: Ta-
kvo pitanje je i socijalno pitanje.

Naše doba je posvetilo pose-
bne dane potrebama narodnog
zdravlja, ideji međunarodnog mi-
ra, ideji materinstva... A otdad
ćemo imati i naročiti dan posve-
ćen rješavanju socijalnih pitanja
— Socijalni dan.

Katolička štampa donosi pro-
glas vrhovnog vodstva križarske
organizacije o tom novom, socijal-
nom danu.

»U vremenima kada su socijal-
ne i društvene prilike mutne i po-
treba jasnih načela upravo goru-
ća, Križari će posvetiti poseban
dan molitvi i propagandi za kr-
šćanski socijalni nazor. To će
biti socijalni dan Križarstva.«

Neobično smo veseli da je u-
opće došlo do ideje o naročitom
socijalnom danu. A drago nam je
i to što je baš Križari pokrenuše.

Zagreb je prvi, kako i doliči,
21 ovog mjeseca proslavio socijal-
ni dan Križarstva.

I sad se možemo pitati: Je li
zamisao o posebnom socijalnom
danu zaista bila potrebna?

Pa još kako! Kao malo koja
druga zamisao!

Dnevne slušamo plač i ridanje
mnogih. I ne možemo ih utješiti,
jer nemaju kruha ni ruha. Jedni
životare, drugi kubure, a treći umi-
ru...

Umiru! Umiru u našem susjed-
stvu; pred našim očima! I oni
koji bi im mogli pomoći: neće, a
koji bi htjeli: ne mogu.

Strašno je to stradati u bijedi
i umirati od glada kraj preobilja do-
bara koja nam godišnje porada
zemlja. Stradati i umirati,
jer drugi imaju previše
na tvoj račun!

Ima ih koji zloupotrebljavaju
današnje teško društveno stanje,
pa se predaju besposlici i klata-
renju. Mogli bi raditi, a neće!
Drzovito traže od društva da ih
hrani i odijeva. — Nu, ne varajmo-
se: To su ipak samo rijetke ka-
pljice u oceanu one prave, istinske
nevolje i siromaštine.

Bez obzira na tjelesne potre-
be i onog bezočnog kršenja narav-
nih zakona pravde sa strane moć-
nih, socijalna bijeda ubija dušu,

Na jednoj strani svijetlo, na drugoj tama

Utješne pojave

Francuzi u svojoj rodnoj ku-
ći proživljuju dane previranja.
Neki gledaju vedrim očima, a ne-
ki precnim na razvoj događaja.
Čovjeku koji misli stvar ne izgle-
da tako jednostavna. Neizvjesnost,
koja je značajka današnje do-
bi, je naša riječ, kad je govor o
»prvorođenoj kćerki Crkve«.

Tako s onima koji su u vlasti-
tom domu.

Drukčije je s Francuzima u
sjeveroameričkim krajevima, po-
sebice u Kanadi. Tamošnji Fran-
cuzi pokazuju više unutarnje sna-
ge i odanosti zdravim kršćanskim
idejama. Ovih dana su građani
velikog kanadskog grada Quebec-a
izabrali za načelnika Ernesta Cre-
goire-a, sveučilišnog profesora, ko-
ji je pri svom nastupu, govoreći o
krizi, rekao: »Dozvolite mi, go-
spodo i gospode, da vam kažem:
Ako kršćanski duh ne prožme go-
spodarstvo, tada će svaki gospo-
darski i socijalni napredak ostati
prazna riječ. — Ali, hvala Bogu,
budućnost nam ne izgleda tako
tamna. Poslije nego što je toliko
vremena prigušivano svijetlo koje
dolazi iz Vatikana, poslije toliko
patnja, svijet se vraća Onomu ko-
ji sije istinu života.«

Danas čudno zvuči da bi se u
parlamentu, na početku sednice
molilo. Međutim se to redovito
čini u kanadskoj skupštini. Jedne
sednice se moli francuski, druge
engleski. U prvom dijelu moli se
za kralja, u drugom za kraljicu, u
trećem za Veliku Britaniju, Irsku i
sve krajeve kojima Engleska vla-
da; svrši se Očenašom. Značajan
je posebice treći dio molitve: »Bo-
že, molimo... da bi sve ono što ura-
dimo bilo učinjeno i postavljeno na
najbolje temelje, da bi mir i sreća,
istina i pravdom, vjera i pobo-
žnost vladali među nama i svim
našim potomcima. Za njih i za
nas molimo Te, za ove i za sve druge
potrebite milosti u ime i po po-

priječji je u provadanju čudored-
nih načela.

Tu činjenicu je podvukao i
Jaques Maritain, francuski kato-
lički filozof. Za nj je »socijalna
bijeda neka vrst pakla. Socijalne
prilike dovode mnoge ljude u bli-
žnju priliku da sagriješe, iziskuju
neko junaštvo od onih koji žele
vršiti Božji zakon. Zato smo po
strogoj pravičnosti dužni da ot-
stranimo takve prilike i da se tru-
dimo za njihovu izmjenu.«

To je, sigurno, glavni razlog
koji je ponukao križarsko vodstvo,
da je pokrenulo socijalni dan i na-
redilo svim križarskim društvima
da ga svake godine slave.

sredovanju našega Isusa Krista,
božanskog Gospodara i Spasitelja.«

Siroki su prostori zemljini.
Bog nikada ne će ostati bez obo-
žavatelja i klanjalaca svojih. Ako
Ga se odriče izživjela Evropa, o-
braćaju Mu se crnačka Indija i
Afrika.

Eno u indijanskom parlamen-
tu jedan crvenaš ustaje protiv ka-
toličkih škola, a diže se ministar
prosvjete koji hvali plodan rad
katoličkih misionara, našto cijela
dvorana srdačno odobrava. — Afri-
čki sultan je u ožujku slavio 25 go-
dišnjicu svoga vladanja. Na pro-
slavu su pozvani i misionari. Pro-
slava je, na želju sultanovu, zapo-
čela Misom zahvalnicom. — Kina
je zabilježila u 1935 godini sto ti-
suća obraćenika na katoličku vje-
ru.

Dosta smo puta čuli govoriti
da u Portugalu, zemlji, koja je na
istom Pirenejskom poluotoku gdje
su smješteni i Španjolci, stvari idu
dobrim tokom. To nije samo ri-
ječ, nego je uistinu tako. Portuga-
lom vlada Oliveira Salazar, profes-
sor sveučilišta, koji je stao na kor-
milo državno 1929 godine u 33 go-
dini života. Nacionalna vlada ga
je pozvala da uredi financijske
prilike. Odazvao se pod uvjetom,
da mu dadu za druga u vladanju
kolegu svećenika Conçaleza Cere-
jeira, također sveučilišnog profes-
sora. Salazar je stao na ispravno
stanovište, da bez moralne obnove
ne može biti ni socijalne obnove.
Kolega Cerejeira je imao osigurati
djelo moralne obnove, a on će izvr-
šiti obnovu gospodarstva i ustano-
va. Cerejeira je danas kardinal —
patrijarh.

Nedavno je Lisabon, glavni
grad Portugala, svečano slavio ne-
koliko obljetnica: svećenički jubi-
lej kardinala, desetgodišnjicu na-
cionalne revolucije i osmogodišnji-
cu plodne vladavine Oliveira Sa-
lazara. — Portugalski listovi su i-

Nu, čini se, da je za to govo-
rio i još jedan razlog. Ne toliko
ozbiljan, koliko važan.

Komunisti su nasrtljivi i grlati.
S crvenim zastavama u ruci stu-
paju ulicama i viču do propuklo-
sti: Mi jedini tražimo pravdu!
Ko nije s nama taj je zagovornik
kapitalističkog ropstva!

Tako, već godine, na vas glas iz-
vikuju. I mnogi, neupućeni i za-
vedeni, vjeruju u to. Zadojiše se,
čak, uvjerenjem da je i katolička
Crkva, jer zabacuje bezbožni i na-
silni komunizam, kapitalistička.

Zar da mi, dok crvendači ta-
ko viču, šutimo? — Vrijeme je da
progovorimo! Da javno progovo-

mali prilike istaknuti zasluge jed-
noga i drugoga vođe, onoga na
vjersko-moralnoj obnovi, a ovoga
kao odličnoga državnika koji je
svoju zemlju izveo iz mutnih vo-
da. Izgledi su da će Portugalci do-
skora postati jedan od najnapre-
dnijih katoličkih naroda.

Utješne su ove pojave. Na
jednoj strani svijetlo, na drugoj
tama, kao u proljeću: pō neba ca-
kli se vedrinom, a druga polovica
je prevučena tamnim navlakama.
Pobjeda je na strani uz koju je
Bog. Junior

Neka se zna!

Katolička Akcija neće unifikaciju već koordinaciju

»L' Osservatore Romano« u
broju od 31. svibnja 1936. donosi
uokvirenu ovu izjavu Svetoga Oca
Pija XI:

»Nijesmo rekli u jedno stavi-
ti (»unificare«), već u redove stavi-
ti (»coordinare«), svesti u moralno
jedinstvo, sve dublje i tješnje, ra-
zne ogranke Katoličke Akcije. To
čini stvar nadasve dragocjenu, i u
njoj je znak velike snage.«

(Govor Njegove Svetosti Pija
XI., upravljen svim vijećima orga-
nizacija Katoličke Akcije 28. lipnja
1930.)

Ovo je isto rekao Sveti Otac i
nadbiskupu vrhbosanskom u audi-
jenciji 16. svibnja 1936.

Dakle Katolička Akcija neće
unifikaciju, već koordinaciju. Uni-
fikacija dovodi do trzavica, do pu-
canja obruča, a koordinacija do-
vodi do željenoga moralnog jedin-
stva, do jednodušnosti u Katolič-
koj Akciji. Ovo je lijepo ista-
knuo u svojoj disertaciji i nadbi-
skup vrhbosanski na dekanskoj
konferenciji u Sarajevu 7. travnja
1936.

(»Vrhbosna« broj 4.—5. str. 76.)

MARIJINA LEGIJA U IRSKOJ. U
Dublinu osnovana je tako zvana Marijina
Legija, koja ima već 2500 članova i 3 ve-
lika doma. Svrha joj je katolički aposto-
lat, osobito među bolesnicima i zapušteni-
ma.

rimo, a ne samo u zatvorenim so-
bama, na privatnim sastancima.
Da progovorimo jasnije, odlučnije
i gromornije nego što smo dosad!

Istina, djela su važnija od rije-
či. Ali ako treba, radi bližnjega,
govoriti i vikati, moramo govoriti
i vikati!

Križarstvo je bilo dosad od-
lučno u svim svojim nastupima.
Križarske priredbe su posvuda za-
pažene. Zato smo uvjereni da će
i proslavu socijalnog dana prihva-
titi spremno i veselo.

Krist je bio prvi Socijalac. Kri-
žari, Njegova odana vojska, stu-
paće istom cestom kao i On.

Ig.

Nedjeljno evanđelje

s poukom

Četvrta nedjelja po Duhovima

EVANĐELJE SV. LUKE (5, 1—11): *U ono vrijeme: Kad je mnoštvo grnulo k Isusu, da sluša riječ Božju, stajao je on kod jezera Genezaretskoga. I vidje dvije lađe, gdje stoje pri obali; a ribari bijahu izišli i prahu mreže. I ukrcavši se u jednu lađu, koja bijaše Šimunova, zamoli ga, da malo otisne od kraja. I sjedavši učaše mnoštvo iz lađe. A kad presta govoriti, reče Šimunu: »Zavezi na duboko i bacite mreže svoje na ribanjel.« I odgovarajući Šimun reče mu: »Učitelju, svu noć smo se trudili i ništa nijesmo ulovili, ali na tvoju riječ bacit ću mrežu.« I učinivši to uloviše veliko mnoštvo riba, i mreža im pucaše. I mahnuše družini, koja bijaše u drugoj lađi, da dođu i da im pomognu. I dođoše i napuniše obe lađe, tako da su gotovo tonule. Videći to Šimun Petar pade pred koljena Isusova govoreći: »Idi od mene, jer sam čovjek grješnik, Gospode!« Jer bješe obuzelo začuđenje njega i sve koji bijahu s njime, radi lova riba, što bjehu ulovili; a tako isto Jakova i Ivana, sinove Zebedejeve, koji bijahu drugari Šimunovi. I reče Isus Šimunu: »Ne boj se! Od sada ćeš ljudi loviti.« I istegnuvši lađe na kraj ostaviše sve i otidoše za njim.*

POUKA:

»Učitelju, svu noć smo se trudili i ništa nijesmo ulovili; ali na tvoju riječ bacit ću mrežu.« Ovako vele apostoli Isusu. Pouzdanje apostola u Isusa je neograničeno. I njihovo pouzdanje donijelo je plod. Lađe se napuniše ribe tako da su gotovo tonule.

Glavna je točka Isusove pojave i nauke, da nam ulijeva pouzdanje; da nas tješi i jača u ovim zemaljskim brigama i teretima. Ovaj primjer današnjeg evanđelja jedan je između hiljade drugih. Isus veli: »Dođite k meni svi, koji ste opterećeni, i ja ću vas utješiti.« A tko na ovom svijetu nije opterećen bilo kojim jadom i nevoljom? I sve takve zove Isus k sebi i veli im, da će ih utješiti. »Jaram je moj sladak, a breme moje lako« — govori Isus drugom zgodom.

Isus nam dakle stavlja na srce i u pamet, da nas brige i nevolje ovoga svijeta ne smiju nikada slomiti. On nam poručuje, da se k Njemu približimo i da ćemo s Njime svladati sve poteškoće. »Bez mene ne možete ništa učiniti« — govori nam On jednom, a Njegov apostol Pavao dodaje: »Sve mogu u Onome, koji me krije«, t. j. u Isusu.

I doista! Crkvena povijest puna je primjera, kako pouzdanje u Isusa slaboga čovjeka čini juna-

kom, a siromaha provida zemaljskim potrepštinama. Dosta nam je spomenuti apostole, koji bez ikakvih nauka i puki siromasi podoše svijetom, da propovijedaju Krista. Bili su hrabri, da se odupru krutoj sili, i radije dadoše svoje živote smrti, nego značaj sili. Milijuni prvih kršćana — među njima toliko djece i žena — pouzdavajući se u Krista imali su snage, da se odupru sili i sačuvaju vjeru i uz kaznu smrti. Sv. Franjo Asiški

Na braniku

Vjerodostojnost svetih knjiga

Knjiga, koja mu drago bila, vjerodostojna je, kada se kaže, da je njezin pisac mogao točno doznati sve ono, o čemu piše, i drugo, da je njezin pisac po svome značaju ljubitelj istine, te je htio reći svu istinu, bez ikakvih obzira na vremenitu korist i slavu. Promotrimo li to dvostruko svojstvo kod pisaca svetih knjiga, na prvi mah uvjerit ćemo se, da su pisali svoje knjige najiskrenijim namjerama iz ljubavi za čistom istinom.

1. Da li su biblijski pisci mogli doznati za događaje, koje pripovijedaju, vidi se iz toga, što su oni bili savremenici tih događaja, o kojima pišu, bilo kao njihovi učesnici, bilo kao savremenici, koji su crpili svoje znanje iz pismenih izvora: rodoslovlja, kronika, dnevnika, nadgrobnih spomenika, ploča it. d. — Pisac staroga zavjeta: Tako n. pr. Mojsije je mogao lako doznati iz usmene predaje o patrijarhalnoj dobi iz povijesti praobjave, ono što piše u prvoj knjizi svoga Petoknjžja. Za ostali sadržaj drugih četiriju knjiga svjedoče nepobitni dokazi i podaci zemljopisni, povijesni i arheološki, uza sve napadaje njemačkog znanstvenika Delitzcha, koji hoće da u svom djelu »Velika Prevara« (Berlin, 1921) poljulja vjerodostojnost Petoknjžja Mojsijeva. Jednako i drugi starozavjetni pisci opisuju u svojim knjigama savremene događaje, kojima su sami bili svjedoci. — Novozavjetni pisci, oni iz broja apostola, bili su nepobitni svjedoci svih onih događaja, što ih opisuju. Oni pak, koji nisu bili apostoli, nego njihovi učenici, kao Marko i Luka, tačno su se upoznali s naukom i doživljajima svojih prijatelja apostola. To se također vidi, da su evanđeliste očevici i pisci, i iz zornog načina njihovog pisanja, kada sv. Ivan apostol piše: »Što čusmo, što vidjesmo očima svojima, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi života... to javljamo vama«. Njihovo je pisanje bilo skroz kritičko, dokazano na činjenicama, suočenjima, prizorima, u prisustvu kvalificiranih slušalaca i mnoštva. Oni su spori u primanju činjenica,

ostavio je sva dobra zemaljska, okupio je oko sebe četvrtu svojih učenika, te su, ništa ne posjedujući, obilazili svijetom i propovijedali Krista, a On im je priskrbljivao potrebitu za život.

I tebe danas taru mnoge bijede i jadi. Ne očajavaj! Sjeti se, da si kršćanin i u svojim jadima reci kao i apostoli: »Na Tvoju riječ bacit ću mrežu«. I budi siguran, da će se i tvoje lađe napuniti ribom, t. j. onim, što ti je potrebito.

ali uprav u tome stoji sva njihova dokazna moć objektivnosti i kritičnosti.

2. Značaj biblijskih pisaca. Stara je riječ, da je stil čovjek, ali ne samo po slogu pisanja, nego i po svojem plemenitom značaju i osebinama, koje se odražuju u pisanju. Bogoduh pisci pokazuju u svojim djelima svu plemenitost duha i prezamjernu ljubav za istinom. Njima nije u pisanju do koristoljublja, ni naklade, a niti do slave. Misao vodilja njihovog pisanja jest slava Božja i spas duša. Za taj visoki ideal doživjeli su samo mržnju, prezir, zlostavljanje i mučeništvo. Koliko li samo pretrpješe od svog neharog naroda Mojsije, Ilija, Elizej, Izaija i Ezekijel, samo zato, što su upirali prstom u njihove opačine i zlodjela, želeći njihovo obraćenje. Ezekijel i Danijel podnijeh i mučeničku smrt. — Koju li plemenitost i svetost duha ukazuje pisci novozavjetnih knjiga! Ostavljaju svoje stalesko zanimanje, posjed, porodicu, jednom riječi sve, samo za svoj ideal: za Krista. Znali su, da ih uz Krista ne čekaju usosna mjesta, niti visoki položaji, nego samo otvorena mržnja Židova, progoni i aureola mučeništva: za njihovo pisanje, nastup i djelovanje.

Koja li ogromna razlika između pisanja svjetskih pisaca i auktora svetih biblijskih knjiga. Židov Josip Flavije posvećuje svoja djela Titu Vespazijanu, samo zato, da mu se dodvor nakon pada Jeruzolima, a za uzdarje cezar ga ubraja u svoju porodicu Flavijevaca. Svjetski pisci ističu samo vrline svojih cezara, njihovu moć i bogatstvo, a vrlo rijetko njihove nedostatke. Ističu njihove ratne pobjede, ali rijetko kada poraze. Njihovo je pisanje nisko, puno laskanja svim silnicima i vladarima, što to uvijek štetuje povijesti, koja ima da piše samo istinu, a ne smije da prešuti istinu.

U svetim biblijskim knjigama zadržuje nas očita istina, koja mora da uvjeri svaku poštnu dušu.

Po svijetu

PORAST KATOLIKA U AMERICI. Tokom prošle godine je broj katolika u Americi porasao za 211 hiljada. Prema tome ukupni je broj katolika u Americi sada 21 milijun.

POTPUNU VLAST NAD DARDANELIMA zatražila je Turska na konferenciji u Montreuxu.

PRIJAVE ZA XI. OLIMPIJADU. 53 naroda dosad su najavili svoj dolazak u Berlin.

ISTUP HONDURAS IZ DRUSTVA NARODA. Vlada republike Honduras odlučila je da istupi iz Društva Naroda.

O DOGAĐAJIMA U PALESTINI engleski ministar kolonija izjavio je u Donjem Domu, da su od uapšenih 1328 Arapa, 1206 kršćana i 108 Židova sudovi svega osudili 328 lica. U koncentracionim logorima nalazi se 81 voda Arapa, a 122 nalaze se pod redarstvenom paskom. Vlasti su počele primjenjivati kolektivne kazne na čitava sela, jer je često vrlo teško pronaći kolovode nereda.

POSMRTNI OSTANCI MAKSIMA GORKOG, poznatog ruskog pisca, koji je umro prošlih dana, spaljeni su u krematoriju u Moskvi. Urna s pepelom uzidana je u zid Kremlja. U Nižnjem Novgorodu, njegovom rodnom mjestu, biće mu podignut spomenik.

OKO ŠESTO JEZIKA i narječja govori se u Indiji.

ZENE U KINI ne smiju da nose kratku kosu ni razrezane haljine niti da predstavljaju zajedno s muškarcima na pozornici. A kod nas? Ni mnogi organizovani katolici do toga nažalost ne drže mnogo!

TO JE PRAVA SLOBODA! Sjevero-američka država Dakota izdala je odredbu, po kojoj časne sestre, ako imaju potrebnu spremu, mogu da budu namještene na državnim školama i tu svoju dužnost vrše u svom redovničkom odijelu.

VELIKOM DOBROČINITELJU SIROTINJE i ujedno najodličnijem indijskom katoliku, liječniku dru Viegasu, podignut je u Bombayu spomenik. Samo jedne godine besplatno je cijepio 18 hiljada ljudi bez razlike vjere te je i inače stekao neprocjenjivih zasluga za Indiju.

SVI SE ODRICU SANKCIJAMA! Sjedinjene Američke Države obustavile su mjere, određene za vrijeme talijansko-abesinskog rata. — Belgijska vlada je odlučila, da će glasati za ukidanje sankcija. — I francuska vlada je to isto zaključila. — Engleska je već poduzela mjere za ukidanje sankcija. — Čehoslovačka je stvarno već ukinula sankcije protiv Italije, kad je dozvolila uvoz oružja u Italiju. — Italija je već pana trgovačkih agenata iz raznih država, koji su se požurili, da obnove veze sa svojim starim mušterijama.

PRIJE DIPLOMAT SADA REDOVNIK. U poljskim diplomatskim krugovima izazvala je veliku senzaciju vijest, da se sin poljskog poslanika u Londonu grof Henrik Ljubomirski povukao u isusovački samostan.

FRANCUSKA PRED INFLACIJOM. Komunisti su predložili zakonski nacrt, prema kome treba strogo kazniti sve one vlasnike poduzeća, koji su iza 1. t. mj. povisili cijene svojim proizvodima.

Podlistak

U Vrnjačkoj Banji

Dan za danom izmiče kao rijeka niz korito. Još malo, pa ću poći za svojom željom: na sunčano žalo rodne Dalmacije.

Nu, prije nego se konačno pozdravim s Kruševcem i s njegovim još mutnim, rijekama: Moravom i Rasinom, nastojim upoznati okolicu i njezine zanimivosti.

Tek jedan sat željeznicom od Kruševca počiva Vrnjačka Banja. Pa zar ne bi bila šteta da odem iz Moravske banovine, a da se ne sastanem s lijepom nevjestom — Vrnjačkom Banjom?

Moram se s njom sastati! — To je bila odluka, koju i oživotvorih.

Da ne lutam sam kao izgubljeni meteor, nagovorih dvije naše prečanske obitelji: obitelj g. Jergovića i g. Lipaka — i podosmo, jednog nedjeljnog popodneva, skupa.

Željeznička stanica za Vrnjačku Banju su Vrnjci. To je selo, četiri kilometra udaljeno od Ba-

nje. I mi, da ne gubimo vrijeme, popesmo se u kočiju koja će nas dovesti »na lice mjesta«.

Jedino što sam znao o Vrnjačkoj banji, to je: Prvi koji je našao njezinu vodu i s njome se liječio, bio je pravoslavni vladika Janićije Nešković. To je bilo oko 1860 godine. — Htjedoh nešto više doznati, i obratih se kočijašu, kraj kojega sam sjedio i tjerao konje. Mislio sam: Tu je rođen, pa će sigurno nešto više znati od mene.

»Otkada se u Vrnjačku Banju dolaze stranci liječiti?«

»E, gospodine, to ovdje niko ne pamti. Od davnina.«

»A kakve se bolesti tu liječe?«

»Razne bolesti.«

»Koliko ima pensiona i hotela?«

»Ima ih, gospodine mnogo. Ni za broj im se ne zna.«

Tako su se nizali upiti, i na svaki sam dobivao odgovor koji mi je »baš sve razložio«. Pokazao se specijalista jedino u svojoj struci. Znao mi je, naime, točno reći da se gosti dnevno prevažaju sa stanice u Banju u 40 kočija i šest automobila. I još nešto: Sva-

ka se kočija plaća 30 dinara. — A automobili su za nj već izvan struke...

Na prvi pogled: Čitav grad. S lijeva i desna sami hoteli, pensioni, restauracije, vile, gostionice. Pravo je moj kočijaš rekao: Ni za broj im se ne zna! — A ima i raznih trgovina, slastičarnica, trafika, brijačnica... Kao u najvećem gradu.

Iako još nije bilo ugodno vrijeme, svijeta je dosta. U pravoj sezoni bude i po desetak hiljada.

Šume, hladovine, cvijeća i vode je dosta. Čovjek zaželi da bi, bar mjesec dana, bio tu interniran kao što je, svojedobno, bio današnji ministar unutrašnjih djela, dr Anton Korošec. A ne bi škodilo ni više! — Ta svi srpski političari su rado posjećivali, a i još danas posjećuju, Vrnjačku Banju. Nekada pokojni Nikola Pašić, a sada Aca Stanojević, Miša Trifunović, Nikola Uzunović... Ali opet ne može svaki! Samo onaj koji može...

Na svim stazama vidite goste, muške i ženske, s posebnim splosnutim čašama, privezanim oko vrata. Prilaze k izvoru, dodaju čaše djevojčicama u bjelini i one

im, jer su baš za to tu, zacrpavaju vodu. I onda, šetajući, piju. Tako vidiš samo uzdignute glave, s čašom na ustima.

Mi nismo imali čaše. A nije se mogla ni kupiti, jer je bila nedjelja. Ipak se napismo vrnjačke kisele vode! Jedna djevojčica nas napojila svojom čašom, a mi njoj napunismo džepove sa dva dinara.

U Vrnjačkoj Banji liječe se pokvareni želuci (zato se najviše vide debeljakovići), bubrežne i žučne bolesti. Izvire topla i hladna mineralna voda. Stoplom se »gasi žeda« samo prema liječničkoj uputi, a hladna se pije što se može više; moglo bi se po pučku reći: dok ne pukneš.

Čini se da vrnjačka voda pomaže, jer sam na jednoj tablici pročitao statistiku lanjskih posjetilaca Vrnjačke Banje. Prema toj statistici lani se tu liječilo 28,080 bolesnika; od toga 27,862 iz Jugoslavije, a 218 iz Italije, Austrije, Egipta, Armenije i drugih država.

Zanimljive su brojke po stazežima. Najviše je bilo državnih činovnika: 7,607, a najmanje književnika: 3. — Iza činovnika, skoro

KONGRES KATOLIČKE RADIOFONIJE održan je u Pragu u nedavno, na kojemu su se raspravila zanimiva i važna pitanja radiofonije. Zastupnici pojedinih naroda prikazali su, kako stoji kod njih katolička radiofonija. Zanimiv je bio izvještaj austrijskog i nizozemskog delegata, da na njihovom radiju nema protivkatoličkih priredaba.

ZA KATOLIČKE SKOLE. Pod predsjedanjem westminsterskog nadbiskupa Mons. Hinsleya održana je u Londonu konferencija o katoličkim školama. Na njoj su predavači istakli, kako je povijest opadanja katolicizma u Engleskoj povezana sa zabranom katoličkih škola. Isto je tako sigurno, da je katolicizam počeo napredovati, otkako su katolici počeli odlučnu borbu za svoje škole. Mons. Hinsley je pohvalio zauzimanje za konfesionalne škole, izjavivši, da je za nje spreman i prosjačiti, ako bude potrebno.

Najtoplije preporučamo:

- 1. Iskrice Ljubavi Svetotajstvenom Isusu.** Za tu knjigu kaže pk. biskup dr Lang ovo: „Doista su ove, Iskrice ljubavi“ krasna knjiga za duhovni život kršćanski, iza knjižice „Nasljeduj Krista“ jedna od najljepših i najkorisnijih... Uvjeren sam, da će svaki, koji ju čita i razmatra, osobito ako ju razmatra pred Presvetim Otajstvom, postajati sve bolji...“ Cijena Din 8.-.
- 2. Vječno svijetlo** je nastavak razmatranja knjige „Iskrice ljubavi“. Cijena Dinara 6.-.
- 3. Priprava na prvu svetu ispovijed i svetu pričest.** U ovoj knjizi nalazi se potpuna pouka o svetoj ispovijedi i uputa u pouku prvopričestnicima. Knjiga nužna svakome katoliku, da upozna narav sv. sakramenta ispovijedi i oltara. To je prijevod klasičnih njemačkih autora i svestrano obraden. Cijena Dinara 10.-.
- 4. Zašto ljubim svoju Crkvu?** Tko pročita ovu lijepu knjižicu, srce će mu usplamtjeti ljubavlju, grudi će mu se širiti od ponosa što je član katoličke Crkve. Cijena Din 8.-.
- 5. Od Euharistije k presvetom Trojstvu.** Knjižica je ova prava objava, pravo otkrivenje za duše, koje ljube Euharistijskog Spasitelja i koje se često s njim ujedine u svetoj Pričesti. Cijena Din 7.-.
- 6. Terezija Neumann:** Poruka iz Konesreutha. Cijena Din 4.-.
- 7. Obraćanje dra H. Hinkovića.** Hinković je bio poznat kod nas i kao glasoviti advokat i kao političar, a osobito kao protivnik vjere katoličke. Ali proučavajući upoznao je, da je to prava vjera i umro je kao pravi katolik. Knjiga namijenjena inteligenciji i mladeži. Cijena Din 4.-.
- 8. Životopis dr. Josipa Langa.** Napisala ga Herma Kürschner, učiteljica u m. N. N. Odbora za gradnju Doma biskupa Langa, velikana i sveca. Cijena je proširanoj knjižici Din 3.-.
- 9. Neneta, junakinja žrtvica.** Ova knjižica je tako zanimiva i puna raznolikih crtica i događaja, da se čita kao najzanimivija pripovijest. Kad je počeo čitati, ne možeš je odložiti, dok je nijesi čitavu pročitao. U njoj se razlažu načela duhovnog života i njihovo ostvarenje, pak je ujedno rukovod duh. života. Cijena joj je Din 3.-.

Knjižare na sve ove knjige dobivaju 20% popusta.

Sve se ove knjige dobivaju kod:

Župnog ureda sv. Marije u Zagrebu,

KAPTOL 3.

KATOLIČKA NADBISKUPIJA U

SARAJEVU podigla je veliku trokatnicu

sa 24 stana kod Marijinog dvora. Svi su

stanovi već iznajmljeni.

Deset godina biskupovanja

Biskup Pušić

Prešlo je u običaj da se slave jubileji i godišnjice. Običan čovjek ih slavi u krugu najbližih, a ljudi od položaja u nešto širem opsegu. Ne, jer bi to oni htjeli, nego jer tako mora biti, pa to njima lično i ne bilo baš ugodno.

Prošle nedjelje, 21 t. m. j., navršilo se deset godina da je Mons. Pušić imenovan hvarskim biskupom. Deset godina je tomu, da je supetarski župnik uzdignut na visoku čast i dostojanstvo katoličkoga biskupa. Visoka je to čast, ali i teško breme, posebice u današnje vrijeme.

A Mons. Pušić je primio na sebe taj teški teret. Svevišnji će najbolje nagraditi njegov pastirski rad, koji je po mnijenju svih u pravom smislu riječi pastirski i apostolski.

Omladini imponiraju ličnosti nesebičnog i požrtvovnog rada. I onaj svjetovnoj i onaj koja posvećuje svoje živote pobjedi Kristovog kraljevstva. Otvoreno se može reći da je preuzv. Pušić vrlo štovani, ne samo od svoga klera i vjernika, nego i klera drugih biskupija, posebice onoga mladeža, koji prati njegov rad i interes za sva gibanja savremenog katolicizma. Imponira njegovo apostolstvo riječi, pera i djela.

Grb njegov je obilježen znakovima koji prikazuju: žrtvu, euharistiju i apostolat, riječi na kojima je i nenadoknadivi Merz zgradio program i zacrtao oštre brazde najjačoj organizaciji našoj, kojoj je i preuzvišeni Svećar dobar otac i pastir. Njegova biskupija je bila najjača baza u onim prvim danima golgotiskih patnja što ih je križarski rod prinašao na žrtvenik Božje i narodne stvari. To se ne smije nikada zaboraviti, jer takvih časova naš narod do tada još nije nikada imao, a ne dao Bog da se ikada više ponove.

Preuzv. Pušić je pravi pastir

Katolička Akcija

MANIFESTACIJA KRIŽARSTVA PO SJEVERODALMATINSKIM OTOCIMA

Omladina Križarskih Bratstava Lukorana i Ugljana inicijativom svojih duhovnika 7. t. m. j. upriličila je motornim brodom »Veljko« iz Ugljana izlet u Molat, Ist, Silbu i Olib.

Križarska fanfara iz Lukorana davala je manifestaciji osobiti značaj i veselje. Otputovalo se oko podne uz pjesmu i zvukove glazbe ravno u Molat. Dočekani smo u Molatu od mjesnog župnika i župljana. Na obali formirala se povorka sa glazbom na čelu i uputila u župsku crkvu, gdje je glazba otisnula »Lijepa si lijepa«. Potom je formirana povorka Križara, kojoj se pridružiše i Molačani, te je uz svirku prošla preko mjesta. Odlazak je

»ovaca i janjaca«. Njegovo je svećenstvo ponosno što ima takvog vodu i učitelja. Pri nastupu svoje biskupske službe pozdravio je svoje svećenike kao »premile svoje dosadašnje i buduće drugove u dušobrižničkom životu«. Svojim svećenicima je drug i otac. Često im šalje okružnice, a kažu, da im i svake godine pošalje barem po koju knjigu duhovnoga sadržaja. — Pomladak je velika briga njegova, kao i drugih preuzvišenih pastira. Trebalo je živjeti skupa s njegovim bogoslovima da se vidi ljubav njegova prema njima i njihova prema njemu. Ta ljubav i odanost, ona prava i srdačna, ne disciplinska i službena, jest prvi uvjet i glavni uvjet za uspjeh svih dobrih akcija što ih ordinarij provada na teritoriju svoje biskupije.

Samo onaj koji zaveze na dužbu može sa sigurnošću očekivati da će i nešto uloviti. Duboki vjerski odgoj puka, to je najbolja garancija za svaki pothvat. Na duboki vjerski odgoj upravo upire prstom preuzvišeni Svećar. — Svake godine priređuje i smotru svojih vjernika s euharistijskim kongresima. Eto nedavno je bio kongres u Milni. Prema novinama i onima koji su bili prisutni, bilo je vrlo lijepo. — Na svim većim proslavama u njegovoj biskupiji uvijek je njega vidjeti, i kao propovjednika i kao ispovjednika.

Čast svima našim preuzvišenim pastirima. Kod jednoga imponira ovaj jače istaknuti momenat, a kod drugoga onaj. Kod preuzv. Pušića momenat pastirstva. On je pastir koji pozna svoje ovce i one poznaju njega, on ljubi njih i one ljube njega. Imponira svakomu i privlači svakoga, i onoga, koji ga nikada ni vidio nije, samo ako prati njegov rad.

Pastiru duša, preuzvišenom Pušiću, i naše iskrene čestitke.

ml

bio dirljiv. Uz zvukove fanfare i neobično pozdravljanje otisnuo se motor od obale te otplovio put Ista.

Eto nas u Istu. Fanfara završava na motoru marš. Za išćane iznenađenje, jer nijesu znali, da ćemo ih posjetiti. Odmah im upadoše u oči križarske zastave, po kojima poznaše posjetioce. Za čas na obali sakupi se mnoštvo svijeta. Sa fanfarom na čelu formirala se povorka Križara, kojoj se pridružiše i mješćani, te se uputila u crkvu. U maloj ali ukusnoj crkvi, prepućno vjernika, fanfara je otisnula »Do nebesa«. Potom je povorka uz sviranje fanfare prošla preko mjesta do obale. Ispraćaj je bio divan. Motor se otisnuo od

obale, fanfara završava marš »Zastave gore«, na što članovi bivše kat. organizacije uzvratije poklicima križarstvu, svećenstvu, dru lvi Protulipeu. Sa motora uzvrća se istim poklicima dugo, dok ovaj nije zašao u tjesnac Ist-Zapuntel.

Motor brzinom od 10 mor. milja juri u Silbu. Ulazeći u luku fanfara završava marš. Za čas su se skoro svi župljani Silbe sa Malim Križarima i Križaricama i sa svojim vlč. župnikom na čelu našli na obali. Opet sa glazbom na čelu formira se križarska povorka i ide mjestom u crkvu. U crkvi otisnula je pjesma »O Marijo mili glas«. Po izlasku iz crkve povorka, kojoj se i ovdje pridružiše mješćani, prošla je najveselije kroz mjesto na obalu. Po oproštaju sa Silbljanima Križari ukraše se na motor. Fanfara svira, kliče se Križarstvu i vodstvu. Današnji i budući silbljanski Križari vide ovdje jasan i stvaran apostolat. Motor se otisnuo, nastaje klicanje. Silba ostaje pod suncem, a za četvrt sata eto nas u Olibu.

Prisli smo uz marš »Zastave gore«. Dočekali su nas sa svojom križ. zastavom mjesno Križarsko Bratstvo i Križarsko Se-strinstvo sa vlč. duhovnikom. Red je uzoran. U ime olibskih Križara i Križarica pozdravio nas je njihov pretsjednik i zaželio dobrodošlicu. Formirala se velika povorka, a predvodi ju fanfara Križ. Bratstva Lukorana. Ide se ravno u crkvu. Otisnulo se »Do nebesa«, a potom je vlč. olibski župnik održao govor o Euharistiji, Zrtvi i Apostolatu. Govorio je o današnjim teškim vremenima i potrebi osnivanja kat. organizacija, u prvom redu križarskih. Naročito naglasuje apostolat ove organizacije.

Iz crkve uputiše se Križari sa svojim vodstvom u križarsku dvoranu, gdje su olibski Križari svojoj braći priredili malu zakusku. Kroz slobodno vrijeme izletnici obišoše mjesto, posjetiše i pozdraviše znance i prijatelje. Oko 8 manje 20 minuta svrstala se povorka pred župskim stanom i uputila preko mjesta. Manifestacija došije svoj vrhunac. Veliko mnoštvo naroda, predvođeno svojim križarskim bratstvom, dopratilo nas je na obalu. Pozdravismo se. Fanfara svira marš »Zastave gore«. Nastaje oduševljeno klicanje Križarstvu, Vodstvu, svećenstvu, katoličkoj Hrvatskoj. Radost i veselje sve je osvojilo. Oduševljenje bez kraja i konca, uz svirku glazbe, pjevanje, poklike i pozdravljanje. Ostavismo tako Olib u 8 manje četvrt.

Noć je, mjesečina. Izletnicima čitah zadovoljstvo na licu. Putuje se put Ugljana i Lukorana. Pjeva se u skupinama. Mladi već i spavaju. Vratismo se u Ugljan i Lukoran noseći u dušu sliku lijepih i čistih sela i pitomih ljudi silbljanske općine, radosni, što je evo i u tim naprednim krajevima križarstvo uhvatilo lijepa maha.

Ova manifestacija postigla je svoj moralni uspjeh. Učvrstiše se izletnici vidjevši, da i drugdje ima braće istih misli, težnja i rada. Oni, koje posjetismo, dozvaše mislima bivšu kat. organizaciju, te uporedivši njen rad sa radom današnje križ. organizacije dobiše impuls za nastavak rada. Bože, blagoslovi djelo svoje!

Bog živi!

Prisutnik

je to nevjerojatno, slijede: seljaci (5,593) i trgovci (4,684). Svećenika (naravno, ponajviše »sveštenika«) bilo je 449.

Ne, nisu to teški bolesnici koji su privezani uz krevet. Svi seću, a usput, svako malo, pijuckaju vodu, kupaju se u kadama ili bazenu, posjećuju kina i slušaju glazbu i razne pjevačke družine.

Rekoh: idealna internacija! Kad bi bilo samo radi nje, g. Bogoljub bi opet bio poželjan na vladi. Bar tako mislimo mi »odozdo«, koji nemamo svojih para za Vrnjačku Banju.

Ko dođe ovamo, neka zna: Kad se napiješ hladne i kisele vrnjačke vode, makar i iz posuđene čaše, otvori ti se apetit kao ponor. — Ja sam ga poslize u »Šumadiji« jedva zatvorio, iako su najprije na stô došli čevapčići (bez njih nikuda u Srbiji!), pa raznjići i, na koncu, pečena džigerica kao sa dalmatinskih »gradelja«.

Da još štogod pričam nema smisla, jer ću znancima, doskora, pričati usmeno, a ostali neka dođu i vide.

Kruševac, 17 VI 1936

Dig.

Učenjak - pravi kršćanin

»O lažni Duše, o glupi Bože, kraljevstvo je tvoje svršeno. Sad si detroniziran i skršen... Opstojnost Božja uključuje svrgnuće zdravog razuma i negaciju čovječanske pravde; sama pomisao na egzistenciju Božju znači negaciju čovječje slobode. — Tako je pisao komunistički ideolog Proudhon, a tako hule na Veličanstvo Božje i mnogi njegovi sljedbenici. Jednom mi mladi komunist kao borbenom katoliku dobači: »Sumnjam u opstojnost vašeg mozga«.

Da katolička vjera ne »uključuje svrgnuće zdravog razuma«, najbolje svjedoči primjer genijalnog učenjaka, osnivača elektrodinamike A. M. Ampère-a († 1836), čiju je stogodišnjicu smrti ovih dana proslavila Francuska. Taj veliki um, zamjerni pronalazač, bio je i velik učenjak i dobar katolik. Otkrivajući tajne i mogućnosti električne sile postajao je sve pobožniji i Bogu vjerniji. Svako djelo njegova uma bilo mu je svjedokom veličine Božje te bi uskliknuo svom prijatelju, franc. literatu Ozanamu: »Kako je velik Bog, Ozaname! Kako je Bog velik,

a naše znanje nije ništa!« To nije šaputala »zaglupljena baba« ili »zatanjeni klerikalac«, već je kliknuo genijalni istraživač. Majka priroda ga je približila Bogu.

U spomen 100-godišnjice smrti pisao je o njemu poznati francuski historičar i član Besmrtnika (Franc. Akademije) Louis Made-lin, isto tako praktičan katolik: »Duge godine svi oni, koji su zalazili u crkvu Saint-Etienne, mogli su vidjeti pred oltarom, kod kojega gori vječno svjetlo, na koljenima građanina nemarno odjevena i skromnog izgleda, tako da bi tko mogao pomisliti, da je to neki stari čedni sluga. To je bio veliki učenjak Ampère, koji je u Akademiji pored tolikih svojih drugova blistao kao prvi. Na njegovom grobu su s pravom napisali riječi: »Pravi kršćanin«.

Tako je veliki učenjak A. M. Ampère svojom skromnošću, molitvom, razmatranjem i svetim životom s brojnim drugim učenjacima dokazao, da »vjera ne znači negaciju ljudske slobode« — kako vele »napredni« komunisti — već da vjera produbljuje i utvrđuje pravo znanje, napredak i slobodu.

Mali

Dobre knjige

OD ROPSTVA DO SLOBODE. U nizu jeronimskih knjižica po dinar hvarski biskup Miho Pušić, pod naslovom od ropstva do slobode, predočuje neka pitanja, o kojima se danas mnogo govori, a redovno netočno i jednostrano. Neki glavni podnaslovi te knjižice jesu ovi: Dostojanstvo čovjeka. Poganski svijet. Što je ropstvo? Položaj žene i djece. Siromasi i nevoljnici. Obnovljenje čovječanstva po Kristu. Pravo čovjekoljublje. Prava sloboda savjesti. Najveći dobročinitelj roda ljudskoga. — Jeronimsko Svjetlo Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21.

Hrvatska omladinska biblioteka. Pod tim naslovom izdaju šibenski Križari popularne knjižice socijalnog karaktera, koje stoje samo po 50 para komad. Sva križarska društva neka naručuju i raspačavaju te knjižice. Naručuju se na adresu: Krešo Kulić — Šibenik, ul. Kralja Zvonimira.

OPĆINSKI IZBORI U BOŽAVI obavljani su 14. t. m. j. Postavljena je samo lista b. HSS sa nosiocem Ivanom Crvarićem, seljakom iz Božave. Upisanih je bilo 599, od toga odsutnih 108. Od prisutnih kod kuće 491 birača za ovu jedinu listu b. HSS glasovala su 382 birača.

Naši dopisi

KNIN

Blagdan Presv. Srca Isusova. I ove godine veoma je lijepo proslavljen. Za vrijeme devetnice, koju je obavljao p. o. župnik fra Bernardin Topić, vjernici su hrlili u hram, da dadu zadovoljtinu Bož. Srcu za uvrede nanese Mu u Sakramentu ljubavi. Svečanu sv. Misu na sam blagdan otpjevao je p. o. fra Bernardin Bebić, kapelan iz Drniša. Tom prigodom društva Kat. Akcije s ostalim nabožnim društvima uz lijepi broj ostalih vjernika pristupila su na zajedničku sv. Pričest. Navečer za vrijeme svečanog blagoslova prigodnu propovijed u slavu presv. Srca izrekao je p. o. Joakim Friganović. Svečana procesija sa kipom Bož. Srca Isusova bila je u nedjelju 21. t. mj. Procesiju je vodio p. o. dr. fra Božo Vuco uz asistenciju. Isti je preko sv. Mise zanosno proborio sakupljenom mnoštvu vjernika o Presv. Srcu kao izvoru i punini svakog milosrda. Posvetom vjernika Bož. Srcu završena je ovogodišnja proslava Srca Isusova.

Prva pričest djece. Prema starom običaju ovaj veliki čin u našoj župi obavljen je na blagdan sv. Alojzija, zaštitnika mladeži. Prvopričesnika(-ica) bilo je oko 40. Zvukovi zvona sa zvonika sv. Ante ranim jutrom radosno javljahu vjernicima Knina, da njihovi anđeli, njihova nevina dječica po prvi put pristupaju euharistijskoj gozbi Krista Boga. Lijep i ganutljiv obred obavio je p. o. gvardijan fra B. Topić uz pomoć svoje redovničke braće. Dirljivo je bilo, kad su djeca prigodom obnove krsnog zavjeta obećala vjernost Bogu i Crkvi, posebno u ovo naše tmurno doba. Preko sv. Mise p. o. župnik upravio je prvopričesnicima nekoliko pobudnih i srdačnih riječi, predočivši im veličinu ovog za njih najradosnijeg i najljepšeg dana. Nahraniši se Tijelom Kristovim mališani su obavili posvetu u čast Majke Marije, da Ona kao mila i dobra Majka bdije nad njihovim dušama i vodi ih k svom Sinu Isusu. Poslije pričesti po običaju djeca su dobila zajutak u samostanskom dvorištu. Tu su se i skupno fotografirali i dobili lijepe uspomene na ovaj veliki dan.

SILBA

Prva Pričest djece

Na blagdan Presvetog Srca Isusova, 19. t. mj., pristupiše prvi put k stolu Gospodnjem 18 školske djece. Prvopričesnici se sakupiše kod č.č. sv. Presv. Krvi te praćeni od vlč. župnika, učiteljskog osoblja, časnih sestara, školskih drugova i drugarica, crkvenog djevojačkog pjevačkog zbora i ostalog pobožnog svijeta dodoše u župsku crkvu. Prije sv. Mise obnoviše kod krstionice krsni zavjet držeći u rukama goruće svijeće. Kroz sv. Misu izgovarali su zajednički glasno molitve prije sv. Pričesti. Prije sv. Pričesti vlč. župnik kratkim riječima prikazao im je ljubav Spasiteljevu prema njima i njihovu veliku sreću, što će prvi put primiti u svoja nevina srca dobrog Spasitelja. Svi prisutni ostali su do suza ganuti prateći cijeli ovaj sveti čin. Iza sv. Pričesti prvopričesnici zajednički obavije zahvalu. Iza dovršene sv. Mise pjevajući »Tebe Boga hvalimo« vratili se k časnim sestrama, gdje su bili pogošćeni kavom. Od vlč. župnika primiše svaki po lijepu sliku, da im bude trajna mila uspomena prve sv. Pričesti. Poslije podne se slikaše i svaki će dobiti jednu sliku, koja će im dozivati u pamet najljepši i najradosniji dan u njihovom životu.

VRLIKA

Oporavište za djecu

Vrlika se, kako je poznato, nalazi na izvanrednom položaju. Ima zdravu klimu, ljekovitu vodu i t. d. Svake godine, preko ljetne sezone, dolazi amo mnogo stranaca, da se na zdravom, gorskom zraku oporave, a među njima je uvijek i veliki broj djece. Roditelji su često u brizi, jer ne znaju, gdje da ih smjeste. Ove godine mogu djevojčice povjeriti »Službenicama milosrda«, koje su u Vrlici otvorile kuću te će od 1. jula primati žensku djecu, potrebnu oporavka. Kuća se č.č. sestara nalazi na najljepšem položaju, blizu šume i česme. Majke im mogu bez straha povjeriti svoju djecu, jer će ova biti uvijek pod brižnim nadzorom. Zdravom, ukusnom i obilnom hranom kao i kretanjem na svježem uzduhu nastojće se, da djeci bude ugodan i koristan boravak u Vrlici.

Za sve informacije obratiti se: Upravi Zavoda Službenica Milosrda, — Split, Ci-

Kalendar

Lipanj - Srpanj

N.	28	4 nedjelja po Duhovima - Irenej b. m.
P.	29	Sv. Petar i Pavao apostoli
U.	30	Spomen sv. Pavla
S.	1	Presveta Krv Isusova
Č.	2	Pohod Bl. Dj. M.
P.	3	Leon II. p.
S.	4	Uldarik b.

UŠTAP

Sv. Irenej biskup

Rodio se oko 130 g. u Smirni u Maloj Aziji. U djetinjstvu primio je odgoj i kršćanski nauk od sv. Polikarpa, učenika sv. Ivana Evandeliste. To je bilo od velike važnosti za Ireneja, koji je bio pun ljubavi i poštovanja prema svom učitelju, pa je slušao svaku njegovu besjedu i zapažao svaku njegovu kretnju. I u kasnoj i dubokoj starosti nije mogao Irenej dovoljno nahvaliti svoga slavnog odgojitelja.

Irenej, zadojen žarkom ljubavlju sv. Ivana Evandeliste i čvrstom i jakom vjerom sv. Polikarpa, ostavio je domovinu i pošao u južnu Francusku sa biskupom Potinom, da sije sjeme Božje riječi. U Lionu bio je Irenej zaređen za svećenika i razvio svu svoju djelatnost. Irenej sa svojim bogatim bogoslovskim znanjem i apostolskim žarom osvojio je ljubav i simpatije kršćana i pogana. Tako da su lionski kršćani iza mučeničke smrti biskupa Potina jednostavno zamolili Papu Eleuterija, da bi im Ireneja postavio za biskupa. Njihovoj je želji bilo udovoljeno i Irenej je zaista postao lionski biskup.

Kad je Irenej zasio na stolicu

lionskih biskupa, još je u Lionu kao i u okolici bilo sijaset pogana. Da ih obrati, dade se Irenej na neumorno propovijedanje. I zbilja propovijedi, popraćene izvanrednom svećevom dobrotom i prijaznošću, postigle su veliki uspjeh. U kratko vrijeme skoro cijeli Lion okanio se štovanja krivih poganskih bogova i počeo se klanjati trojedinom Bogu. Irenejev apostolski rad Bog je potvrđivao bezbrojnim čudesima. Tako da sam svećevac priznaje, da nije moguće ispričati sva čudesa i Božje milosti, što ih sv. Crkva od Boga dobiva i dijeli poganima.

Uza sav naporni i teški apostolski rad svetac se morao boriti sa raznim krivovjercima, koji su već u prvo doba kršćanstva sijali razdor i nemir u Crkvi. U tu svrhu, da obrani pravu vjeru od krivovjersva, napisao je opsežno djelo protiv krivovjercara.

U stara vremena istočna i zapadna Crkva nijesu slavile u isti dan blagdan uskršnuća Kristova. Papa Viktor pozvao je istočne crkve, neka se prilagode običaju zapadne Crkve. No jer su neke crkve odbile ovaj poziv, Papa im se zaprijetio izopćenjem. Međutim u sporu posredovao je Irenej, pa se stvar sretno riješila.

Rimski car Septimije Sever pobjedivši Parte priredio je velike svečanosti u Rimu. Kršćani ustegli su se od ovih svečanosti, jer su igre bile divlje i besramne. I to je bio dovoljan razlog okrutnom caru, da udari progonom sve kršćane. I krv kršćanska curkom je curila po lionskim ulicama. Preko 19 hiljada kršćana bilo je tom prilikom smaknuto, a među njima i njihov odlični i neustrašivi pastir sv. Irenej.

Svećevo tijelo kršćani su pobožno sahranili i kasnije sagradili u Lionu veliku crkvu u njegovu čast.

Život Šibenika

PROCESIJA PRESV. SRCA ISUSOVA. U nedjelju popodne u 6 s. krenuće iz samostanske crkve sv. Lovre procesija sa kipom presv. Srca. Pri povratku sa balkona kuće g. A. Arbića držeće kratku propovijed o. Paško Barić. Umoljava se cijenjeno građanstvo i sva katolička društva, da prisustvuju ovoj procesiji i tako uveličaju čast Onoga, u čiju se slavu priređuje. Ujedno se moli građanstvo, da bi kuće, kuda prolazi procesija, okitilo zastavama ili sagovima.

SV. PETAR I PAVAO, apostoli. Zapovjedni blagdan. U našim crkvama biće nedjeljni red službe Božje. U katedrali biće svečana sv. Misa sa pontifikalnom asistencijom.

NA PRVI PETAK u crkvi sv. Ivana biće ujutro u 6^{1/2} zajednička sv. Misa i pričest Križarica, a uvečer u 7 s. blagoslov sa Presvetim. Križari i Kat. Muževi imaće blagoslov u Novoj Crkvi uvečer u 8 s. Ovime se svi pozivaju, da nefaljeno prisustvuju.

BLAGOSLOV ZA DOBRU SMRT biće u katedrali u nedjelju u 6 sati uvečer. URA KLANJANJA drži se svakoga četvrtka u katedrali u 7 s. uveče.

ZADUŠNICE ZA LIPANJSKE ŽRTVE bile su prošle nedjelje u katedrali. Sv. Misu zadušnicu čitao je preč. don A. Radić, koji je iza sv. Mise udijelio odrešenje. Zadušnicama prisustvovao je veliki broj građana i štovalaca pokojnika.

PREDAVANJE PREČ. M. HRANILOVICA. U prošlu nedjelju na sastanku kat. društva »Zora« održao je aktuelno predavanje o Kat. Akciji preč. M. Hranilović, župnik iz Krapine i istaknuti križarski radnik.

BLAGDAN SV. VIDA bio je proslavljen u svećevoj crkvi u crničkom polju u prošlu nedjelju. Ujutro su bile lekcije. Zatim pjevana sv. Misa sa propovijedu.

DAN KAT. ŠTAMPE drži se na blagdan sv. Petra i Pavla. Taj dan posvećen je širenju kat. štampe i skupljanju milodara za potrebe katoličke štampe. Toga dana neka se svaki katolik sjeti svoje ver. Met. br. 8. Budući da se ove godine može primiti samo ograničeni broj djece, roditelji, koji žele poslati svoju, neka se čim prije jave.

like dužnosti, a ta je, da se čim prije pretplati na koji kat. list.

NA VIDOVDAN u nedjelju biće u katedrali služba Božja za ispokoj preminulih u prošlim ratovima.

REĐENJE. U nedjelju 5. srpnja zaređiće preuzv. biskup 3 bogoslova za subdakone, a dvojici podijeliće sv. red svećeništva. Obred će početi u 7 s. ujutro u katedrali. Mlade levite preporučamo molitvama vjernika.

U FOND NAŠEGA LISTA darovao je vlč. don Damjan Rodin (Ljubitovica) Din 10, da počasti uspomenu pk. Vlade Kulića. — Uprava harno zahvaljuje.

PROMOCIJA. 23. t. mj. na zagrebačkom sveučilištu promoviran je na čast doktora sveukupne medicine naš sugrađanin g. Krunoslav Protega. Čestitamo!

U TRGOVINI ODIJELA F. KRAJŠEK u Šibeniku, Kralja Tomislava ulica (na vrhu stepenica Dobrić), možete najbolje kupiti odijela, posebne jakete, hlače i košulje. Roba trajna, a cijene veoma niske.

Križarske vijesti

Novi zbor M. K. osnovan je u Sarajevu (okružje Sarajevo).

Održane svečanosti. U nedjelju 21. t. mj. održana su križarska zborovanja prigodom Euh. kongresa u Doboju, te u Zagrebu prigodom Blagdane Srca Isusova.

Đački tečaj. Naš srednjoškolski tečaj počima u Filipjakovu kod Šibenika 4. VII uveče. Odlazak iz Zagreba 3. VII ujutro u 8.40 sati. Prijave se šalju na V. K. B. (Đačka zajednica) odmah. Akademski tečaj počima u istom mjestu 14. VII.

Naš put II. dio razaslan je društvima, koja su platila prijašnje knjige. Knjiga stoji 15 din. Društva, koja nijesu do sada poslala novac, neka to smjesta učine.

Posjeti i predavanja. U nedjelju 24. V. t. g. posjetili su, odnosno održali predavanja izaslanici V. K. B. u Podravskoj Slatini i Noskovcima (dr. Cicak), u Varaždinu (M. Cerovac), Bošnjacima (dr. Protulipac), Samoboru (S. Ramljak i A. Senda), Sesvetama (D. Ukmar).

Tečaj zagrebačkih Križara-omladinaca, bit će o velikoj Gospi, kao svake godine.

Po državi

PROSLAVA BLAGDANA SRCA ISUSOVA U ZAGREBU u nedjelju 21. t. mj. bila je uistinu veličajna. Svetište Srca Isusova čitav dan bilo je vanredno posjećivano. Vrhunac svečanosti bila je velika procesija, u kojoj je sudjelovalo preko 20 hiljada ljudi iz Zagreba i okolice. U procesiji su se naročito isticali brojni Križari i Križarice sa svojim lijepim zastavama. Zaključnu propovijed je održao o. Buljan.

PREUZV. NADBISKUP DR BAUER nakon svog povratka u Zagreb morao se opet podvrgi operaciji uha.

LITURGIJSKI SASTANAK U HVARU održaće se od 4.—6. srpnja, kako smo to već javili.

DUBROVAČKIM KRIŽARIMA 14. t. mj. blagoslovio je barjake radničkog i đačkog križarskog bratstva te Malih Križara preuzv. biskup dr J. Carević. Na večernjoj akademiji je održao značajni govor o križarstvu prof. Ml. Kaštelan.

BAZILIKA NAŠE GOSPE LURDSKE u Zagrebu počinje se graditi ovih dana, nakon što je ministarstvo građevina izdalo za to dozvolu. Posao izvodi jedna domaća zagrebačka tvrtka, koja će uposliti sve same domaće radnike. Donji dio crkve mora biti gotov već ove godine.

VELIKA KRIOMČARSKA AFERA otkrivena je u Beogradu, u kojoj su upleteni bivši diplomatski činovnici dr Bodi i Ilija Novaković. Oni su kriomčarili iz Austrije dragocjene predmete vagonom, koji je bio adresiran na španjolskog poslanika i zato neocarinjren. Državu su oštetili za 15 milijuna dinara.

EUHARISTIJSKI KONGRESI U MILNI I DOBOJU. 14. t. mj. održao se uspješni euh. kongres u Milni (na Braču). Iako je to bio samo dekanalni kongres, sakupilo se na njemu mnoštvo naroda i izvan dekanata: iz Splita, Solte i čitavog Brača. Prisustvovao mu je i preuzv. biskup Pušić, koji je održao divnu propovijed. U procesiji sudjelovalo je 3000 vjernika. Na zborovanju govorili su: I. Vlahović, F. Z. Donadini, F. Grgić i V. Štambuk. — 21. t. mj. održan je euharistijski kongres u Doboju, koji se pretvorio u veliku manifestaciju Hrvata-katolika Bosne, koji su na nj došli u velikom broju iz svih bosanskih krajeva. Sarajevskog nadbiskupa preuzv. Šarića zastupao je novi gener. vikar presvij. Buljan. Osobito je zapažena velika grupa bosanskih Križara, koji su došli iz svih krajeva pod svojim zastavama. Na javnom zborovanju govorili su: E. Petaković, dr Vl. Cicak, Tom. Mesić i mjesni župnik dr Kamber.

DR SCHOLL PROTIV KOMUNIZMA. 21. t. mj. dr Ziga Scholl prisustvovao je sastanku b. HSS kao izaslanik dra Mačka te je govoreći o komunizmu rekao: »Komunisti ne vjeruju u Boga, a temeljna zasada našega naroda je vjera u Boga, jer čovjek bez Boga i bez vjere isto je što i živina. Svaki narod, koji ima kulturu, vjeruje u vrhunaravna bića.« Zatim se oborio na diktaturu proletarijata. On je rekao: »Sada u državi ima 550 hiljada radnika i tih 550 hiljada radnika htjeli bi da svoju volju nametnu svima ostalima. Zar je to pravo da 550 hiljada vlada nad 14 milijuna. Sta bi se dogodilo kad bi oni nama nametnuli svoju volju? Bilo bi isto ono, kao što je u Rusiji, kao što su ruski seljaci sada zarobljeni. Hrvatski seljački narod neće dozvoliti, da mu se na taj način nametne tuđa volja.«

Jesam li podmirio pretplatu?

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI
ELIXIR

IZDRAVSTENI
GORKI LIKER
SVJETSKOG GLASA

proizvađa
jedino
R. VLAHOV
ŠIBENIK